

Sähköhyvitys ja maksuajan pidennys, kysymyksiä ja vastauksia

Hallituksen esitys takautuvasti maksettavasta sähköhyvityksestä, sähkölaskujen maksuaikojen pidennyksestä ja sähköyhtiöiden maksuvalmiuden väliaikaisesta tukemisesta lähetettiin eduskuntaan 31.1.2023.

Ehdotetuilla laeilla pyritään tukemaan kuluttajia poikkeuksellisen korkeiden sähkön hintojen aiheuttamassa haastavassa taloudellisessa tilanteessa sekä tukemaan kuluttajien ja sähkön vähittäismyyjien muiden asiakkaiden kykyä maksaa sähköenergialaskut.

Eduskunta käy lähetekeskustelun hallituksen esityksestä täysistunnossa 6. helmikuuta.

Kuka on oikeutettu takautuvasti maksettavaan sähköhyvitykseen?

Sähköhyvitystä voisi saada kaikki kuluttaja-asiakkaat, joilla on ollut sähkösopimus marras-joulukuussa 2022 ja sähkönkulutusta tänä aikana. Hyvitystä saadaksesi asiakkaan sähkön hinnan tulee olla yli 10 snt/kWh marraskuussa, joulukuussa tai tammikuussa.

Koska sähköyhtiöt tunnistavat kuluttaja-asiakkaat sähkösopimuksen yhteydessä annetulla henkilötunnuksella, voisi hyvitystä tulla myös joillekin henkilötunnuksella toimiville yrittäjille, kuten maatalousyrittäjille tai toiminimiyrityksille.

Mitä minun pitää tehdä saadakseni hyvityksen?

Asiakkaan ei tarvitse tehdä mitään. Hyvitys maksettaisiin automaattisesti kaikille siihen oikeutetuille.

Voiko hyvitystä saada varsinaisen asunnon lisäksi myös vapaa-ajan asunnolle?

Kyllä voisi. Hyvitys on käyttöpaikkakohtainen.

Kuinka paljon saan hyvitystä? Milloin hyvitys maksetaan?

Sähköhyvityksen määrä perustuisi vuoden 2022 marras- ja joulukuun sähköenergian kulutukseen ja loppukäyttäjän sähköenergian hintaan marras- ja joulukuussa 2022 sekä tammikuun 2023 aikana. Sähköhyvitystä maksettaisiin laskennallisesti neljän kuukauden ajalta siten, että se olisi kuukausittain 50 prosenttia sähköenergialaskusta 90 euron omavastuun ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 700 euroa kuukaudessa. Enimmillään sähköhyvitystä voi siis saada yhteensä 2800 euroa kullekin käyttöpaikalle.

Hyvitys maksettaisiin kahdessa erässä, joiden määräytymisperusteet ovat hieman erilaiset. Alla olevassa taulukossa on kuvattu nämä erot.

	1. erä	2. erä
Kulutuksen määräytymisjakso	Marraskuu ja joulukuu	Marraskuu ja joulukuu
Hinnan määräytymisjakso	Marraskuun ja joulukuun hinta kunkin myyjän osalta	Tammikuun keskihinta 31.1. myyjän toimituksen osalta.
Hyvityksen maksaja	Asiakkaan sähkönmyyjät omalta toimitusjaksoltaan	Asiakkaan sähkönmyyjä 31.1.

Milloin maksetaan	Viimeistään huhtikuussa. Jos laskutusvälistä johtuen laskua ei toimiteta huhtikuussa, hyvitys maksetaan seuraavalla mahdollisella laskulla.	Huhtikuuta seuraavassa laskussa, aikaisintaan toukokuussa. Maksuaika riippuu sähkönmyyjän laskutusvälistä.
--------------------------	---	--

Kuka hyvityksen maksaa?

Hyvityksen maksaisi asiakkaalle sähkönmyyjä.

Miksei rahaa jaeta Kelan tai muun viranomaisen kautta?

Keskeisenä valmistelun lähtökohtana oli hyvityksen näkyminen suoraan sähkölaskulla, jolloin ainoa kanava ovat sähköyhtiöt.

Voinko hakea samanaikaisesti sähkövähennystä tai sähkötukea?

Kyllä voit. Sähköhyvitys ei vaikuttaisi näihin tukiin.

Miksei hyvitystä kohdenneta vain vähävaraisille?

Sähköyhtiöillä ei ole tietoa asiakkaiden tulotiedoista tai asumisjärjestelyistä. Tätä tietoa ei voida toimittaa sähköyhtiöille, koska ne ovat henkilötietoja.

Sähkölaskuni tulee asunto-osakeyhtiölle, saanko hyvitystä?

Sähköhyvitys koskisi ainoastaan suoria kuluttaja-asiakkaita. Taloyhtiön maksaessa laskun asukkaat eivät voisi saada yksityisille tahoille tarkoitettuja hyvityksiä sähköenergialaskuun, vaikka sähköenergian hinta olisi korkea.

Ympäristöministeriö valmistelee erillistä tukea sähkölämmitteisille taloyhtiöille. Tavoitteena on tukea kertaluonteisesti asuntoyhteisöjä lämmityssähkön maksamisessa. Avustusta voitaisiin myöntää myös valtion tuella rahoitettuja vuokra-asuntoja tai asumisoikeusasuntoja omistaville yhteisöille.

Avustus olisi samansuuntainen kuin kuluttaja-asiakkaille lisätalousarviossa työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltu sähköenergialaskun hyvitys.

Suomessa on noin 39 000 asuntoa, jotka sijaitsevat sähkölämmitteisissä taloyhtiöissä siten, että lämmityskustannukset kuuluvat vastikkeeseen. Tukea koskeva asetuserä on nyt lausunnoilla 13.2. saakka: <https://ym.fi/-/sahkolammitteisten-taloyhtioiden-tuki-lausuntokierrokselle>

Sopimukseni/sähköyhtiöni on vaihtunut marras-tammikuun aikana, miten saan hyvitystä?

Hyvityksen ensimmäisen erän, joka perustuu marraskuun ja joulukuun kulutukseen ja hintaan, maksaisi kukin sähkönmyyjä omalta toimitusjaksoltaan. Ensimmäistä erää voisi siis maksaa useampi myyjä, jos myyjä on vaihtunut ajanjakson aikana. Toisen erän maksaisi aina 31.1. sähkönmyyjänä toiminut yhtiö.

Olen muuttanut ja joutunut vaihtamaan kalliimpaan sähkösopimukseen vuoden vaihteessa, saanko tukea?

Muutot pystytään ottamaan huomioon hyvityksen maksamisessa, samoin myyjänvaihdot. Laskennan pohjana on aina marras-joulukuussa tapahtunut kulutus kullakin käyttöpaikalla. Toinen erä aiheuttaa haasteita

myyjänvaihtotilanteissa, sillä tammikuun lopussa toimivalle myyjälle tulee saada toimitettua marraskuun ja joulukuun kulutustiedot. Tiedot toimitetaan myyjälle Fingridin ylläpitämän sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon yksikön Datahubin kautta kuukausitasolla.

Esimerkin tapauksessa ensimmäisen erän maksaisi vanha myyjä, jos asiakas on siihen oikeutettu. Koska kulutusta marras-joulukuussa on ollut vain vanhassa asunnossa, perustuisi toisen erän hyvitys vanhan asunnon kulutukseen marras-joulukuussa. Hintana käytetään kuitenkin uuden sähkömyyjän keskihintaa tammikuussa, jolloin kalliimpi sopimushinta tulisi huomioitua.

Muutoissa sopimus tulee säilyä samalla henkilöllä, jotta tiedot välittyvät oikealle myyjälle. Jos uusi sähkösopimus on tehty toisen henkilön nimissä, tunnistaa järjestelmä tämän uutena asiakkaana, jolla ei ole aiempaa kulutusta eikä hyvitystä pystyttäisi maksamaan.

Miten ja kuinka pitkäksi aikaa voin saada lisämaksuaikaa? Saavatko yritykset lisämaksuaikaa sähkölaskujen maksamiseen?

Sekä kuluttaja-asiakkaat että elinkeinonharjoittaja-asiakkaat voisivat saada lisämaksuaikaa sähkölaskulleen hakemalla sitä sähkömyyjältään. Kuluttaja-asiakas voisi saada lisämaksuaikaa 120 päivää. Elinkeinonharjoittaja-asiakkaalla maksuaika voisi olla yhteensä 60 päivää. Yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt rinnastuvat lisämaksuajan myöntämisessä kuluttaja-asiakkaisiin.

Lisämaksuaikaa saisi sähkölaskun sähköenergian kulujen osalle. Jos siis samalla laskulla on esimerkiksi siirron tai muun palvelun maksuja, näille ei lisämaksuaikaa myönnettäisi.